

TALLINNA KOPLI AMETIKOOL						
Õppekavarühm		Disain ja käsitöö				
Õppekava nimetus		Sepp				
inglise keeles		Blacksmith				
Õppekava kood EHS-s						
ESMAÕPPE ÕPPEKAVA				JÄTKUÕPPE ÕPPEKAVA		
EKR 2	EKR 3	EKR 4	EKR 4 Kutsekesk haridus	EKR 5	EKR 4	EKR 5
			X			
Õppekava maht (EKAP)		180 EKAP				
Õppekava koostamise alus		Haridus- ja teadusministri 10.08.2015. a määrus nr 39 „Käsitöö erialade riiklik õppekava“, VV 26.08.2013. a määrus nr 130 „Kutseharidusstandard“				
Õppekava eesmärk ja õpiväljundid		<p>Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab kompetentsid, mis võimaldavad töötada sepana nii iseseisvalt kui meeskonnaliikmena sepatöö valdkonnas ning luuakse eeldused õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks.</p> <p>Pärast õppekava läbimist õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) väärtustab valitud eriala ning enda tööalast arengut ja edasist õpiteed tulenevalt käsitöölise kutse-eeetika põhimõtetest ja loomingulisest väljendusviisist, on kursis tööalaste arengusuundade- ja tööturu suundumustega käsitöö valdkonnas; 2) täidab iseseisvalt tööülesandeid juhindudes etteantud korraldustest, tehnoloogilisest dokumentatsioonist, vastutab oma tööülesannete täitmise eest, kontrollib ja hindab töötulemust vastavalt töö eesmärgile; 3) valmistab kvaliteetseid ja esteetilisi sepistatud tavapäraseid tööriistu ning käsitöö- ja tarbeesemeid, töötab sõltuvalt eseme eripärast kasutades traditsioonilisi ja kaasaegseid tehnikaid, töövõtteid ja viimistlusviise ning järgib materjali säästlikku kasutamist; 4) väärtustab tellimustööde tähtaegsust ning töötab järgides efektiivseid, ergonomilisi ja ohutuid töövõtteid ning keskkonnanahoiunõudeid; 5) mõtleb loovalt ja arendab oma ideid, teostab neid tulenevalt sihtrühmast ning turustab valmis toodangut ja teenuseid tuginedes ettevõtluse printsiipidele; 6) osaleb meeskonnatöös, arendab sotsiaalseid ja enesekohaseid pädevusi, on avatud koostööle ning käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil; 7) mõistab loetud tekste ning väljendab ennast õppekeeles selgelt ja arusaadavalt nii suuliselt kui ka kirjalikult; 8) suhtleb õpitavas võõrkeeles iseseisva keelekasutajana; 9) kasutab oma matemaatikateadmisi nii erialaselt kui elus edukalt toimetulekuks; 10) mõistab loodusteaduslikku maailmapilti, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid; 11) mõistab ühiskonna arengu põhjuslikke seoseid ja lähtub ühiskonnas kehtivatest väärtustest; 12) kasutab kunstialaseid teadmisi ja kogemusi oma elukvaliteedi tõstmiseks ja isiksuse arendamiseks; 13) mõistab infotehnoloogia rolli, võimalusi ja potentsiaalseid ohte, hangib, kasutab, töötleb, edastab ja säilitab tööalast infot, kasutades infotehnoloogilisi vahendeid ja erinevaid andmebaase; 				

	<p>14) koostab juhendamisel endale lühi- ja pikaajalise karjääriplaani, on algatusvõimeline ja leiab iseseisvalt võimalusi erialaseks täiendamiseks ning tööturul rakendumiseks;</p> <p>15) väärtustab tervislikke eluviise, oskab hoida ja vajaduse korral taastada oma vaimset ja füüsilist vormi.</p>				
<p>Õppekava rakendamine (sihtrühmad, õppevormid) Põhihariduse omandanud õppijatele, statsionaarne koolipõhine õppevorm</p>					
<p>Nõuded õpingute alustamiseks Õppima võib asuda põhiharidusega isik või vähemalt 22-aastane põhihariduseta isik, kellel on põhiharidusele vastavad kompetentsid</p>					
<p>Nõuded õpingute lõpetamiseks Õpingud loetakse lõpetatus, kui õpilane on saavutanud sepa eriala õppekava õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse kutseeksamiga, mida võib sooritada ka osade kaupa. Juhul, kui kutseeksami sooritamine ebaõnnestub, on õpilasel õigus sooritada õpingute lõpetamiseks erialane lõpueksam vastavalt kooli õppekorralduseeskirjas sätestatud korras</p>					
<p>Lõpetamisel väljastatavad dokumendid Õpilasele väljastatakse õpingute lõpetamist tõendav lõputunnistus koos hinnete lehega</p>					
<p>Õpingute läbimisel omandatavad</p> <table border="1"> <tr> <td>kvalifikatsioon(id)</td> <td>„Sepp, tase 4“ vastavad kompetentsid</td> </tr> <tr> <td>osakutse(d)</td> <td>-</td> </tr> </table>		kvalifikatsioon(id)	„Sepp, tase 4“ vastavad kompetentsid	osakutse(d)	-
kvalifikatsioon(id)	„Sepp, tase 4“ vastavad kompetentsid				
osakutse(d)	-				
<p>Õppekava struktuur. Õppekavaga määratud maht on 180 EKAP, mis jaguneb:</p> <p>Üldõpingud 30 EKAP</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) keel ja kirjandus 6 EKAP 2) matemaatika 5 EKAP 3) loodusained 6 EKAP 4) sotsiaalsained 7 EKAP 5) kunstained 1,5 EKAP <p>Põhiõpingud 122 EKAP, sh lõimitud võtmepädevuste õpe 30 EKAP</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sissejuhatus kutseõpingutesse 1 EKAP 2) sepatöö tehnoloogia 2 EKAP 3) kavandamine ja kujutamine 34 EKAP 4) Eesti rahvakultuuri ja rauatöö ajaloo alused 3 EKAP 5) lukksepa- ja keevitustööd 9 EKAP 6) sepistamine 30 EKAP 7) sepistatud toodete ja teenuste turundus 8 EKAP 8) õpitee ja töö muutuv keskkonnas 5 EKAP 9) praktika 30 EKAP <p>Valikõpingud 28 EKAP</p> <p>Valikõpingud toetavad ja laiendavad põhiõpingutega omandatud kutseoskusi. Õpilasel on kohustus valida valikmooduleid 28 EKAPi ulatuses ning õigus valida valikmooduleid kooli teistest õppekavadest või teiste õppeasutuste õppekavadest kooli õppekorralduseeskirjas sätestatud korras.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arvutiõpetus 3 EKAP 2. Nahatöö alused 3 EKAP 3. Metallehistöö alused 5 EKAP 4. Puidutöö seppadele 6 EKAP 5. Metall vormitöö ja kohrutamine 3,5 EKAP 6. Savitöö alused 3 EKAP 7. Fotograafia 3 EKAP 8. Erialane inglise keel 2 EKAP 9. Üldkehaline ettevalmistus 2,5 EKAP 10. Riigikaitseõpetus 2,5 EKAP 11. Koopiate ja rekonstruktsioonide valmistamine 3 EKAP <p>Põhiõpingute moodulid (nimetus, maht ja õpiväljundid)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sissejuhatus kutseõpingutesse 1 EKAP 					

Õpilane

- 1) kirjeldab sepa kutset, eriala õppekava ülesehitust ning õppe- ja praktikakorraldusega seonduvat
- 2) tutvustab sepatöö arenguid tööjõuturul, sepa erialal õpingute jätkamise ja kutsetaseme tõstmise võimalusi
- 3) mõistab sepatöö iseloomu, eripära ja ergonoomiliste töövõtete kasutamise vajalikkust
- 4) mõistab käsitöömeistri kutse-eesika nõuete olulisust ning rakendab neid oma kutsealases töös

2. **Sepatöö tehnoloogia 2 EKAP**

Õpilane

- 1) kirjeldab rauatootmisest, rauast ja raua sulameid ning füüsikalisi, keemilisi, mehhaanilisi ja tehnoloogilisi omadusi, kasutab erialast terminoloogiat
- 2) valib vastavalt valmiva eseme funktsioonile markeeringu või sädemeproovi järgi sobiva terasesordi, arvestades selle omadustega, varub materjali, hoiustab ohutult ja optimaalselt ruumi kasutades
- 3) kirjeldab sepikojas kasutatavaid seadmeid ja töövahendeid, nende otstarvet ning nendega ohutu töötamise nõudeid, kasutab erialast terminoloogiat ka võõrkeeles
- 4) kirjeldab klassikalisi sepatöö võtteid ja ühendusviise, nende ohutut kasutamist ning individuaalsete kaitsevahendite kasutamise vajadust
- 5) mõistab erinevaid termtootluse protsesse ja nende mõju metallile, nimetades erinevaid termtootluse võtteid
- 6) mõistab sepatöös pinnatöötamise vajadust, nimetades põhilisi korrosioonikaitse ja pinnatöötamise viise, kasutades erialast terminoloogiat ka võõrkeeles
- 7) kirjeldab raua ühendamise viise teiste erinevate materjalidega ja selleks sobivaid vahendeid vastavalt töö eesmärgist

3. **Kavandamine ja kujutamine 34 EKAP**

Õpilane

- 1) kujutab kolmemõõtmelisi esemeid graafiliselt, kasutades ruumilise kujutamise võtteid ja perspektiivi joonistamist
- 2) kujutab esemeid graafiliselt, andes edasi erinevaid materjalide faktuure
- 3) mõistab kompositsiooni aluseid ja värvusõpetuse põhitõdesid, rakendab teoreetilisi teadmisi praktilises töös
- 4) komponeerib erinevaid ruumilisi esemeid, järgides vormiõpetuse põhitõdesid
- 5) kavandab sepistatud esemeid, lähtudes konstruktsiooni loogikast, jälgides kavandatava toote proportsioone ja funktsionaalsust, kasutab vastavaid joonistamise, joonestamise arvutiprogramme
- 6) kirjeldab fotoaparaadi olulisemaid funktsioone, pildistab kolmemõõtmelisi esemeid, töötleb fotofaile, kasutab fotosid sepistatud esemete esitlemisel

4. **Eesti rahvakultuuri ja rauatöö ajaloo alused 3 EKAP**

Õpilane

- 1) mõistab Eesti rahvakultuuri kujunemislugu ja selle ilminguid talurahva kultuuris ja kirjeldab looduslike materjalide kasutusvõimalusi eestlaste elukorralduses erinevatel ajaloo perioodidel
- 2) mõistab rahvakunstialase kirjanduse, muuseumifondide ja erinevate meediakanalite kasutamise vajadust ning rakendab neid algallikadena kutsealases töös
- 3) kirjeldab Eesti rahvakunstile omast ornamentikat, traditsioonilisi värve ja kompositsioonivõtteid
- 4) mõistab sepatöö ajalugu Eesti aladel raua töötlemise algusest 20. sajandini, nimetades sepist enim mõjutanud kunstivoolud
- 5) kirjeldab 20.-21. sajandi Eesti sepatöönduse arengulugu ja toob näiteid Eesti tuntumatest seppadest

5. **Lukksepa- ja keevitustööd 9 EKAP**

Õpilane

- 1) koostab ja loeb tööjooniseid, mõõdistab, kasutades tasapinna ja ruumilise mõõtmise vahendeid
- 2) valmistab esemeid tööjoonise/näidise järgi, töötab ergonoomiliste töövõtete järgi ohutu töötamise reegleid
- 3) töötab erinevatel metallitööpinkidel ja kasutab materjali säästlikult
- 4) seadistab keevitusseadme, rakendades erinevaid keevitustüüpe

6. **Sepistamine 30 EKAP**

Õpilane

- 1) valdab sepistamise kaheksat põhitöövõtet, mõistab nende käigus toimuvaid füüsilisi protsesse
- 2) ühendab vastavalt kavandile, tööjoonisele või konstruktsiooni loogikale toote detailid, kasutades sepiste ühendusviise ning valib või vajadusel valmistab sobivad töövahendid, rakendades ergonoomilisi töövõtteid
- 3) töötab alasil, kasutades alasi eri osi ja vahetatavaid abivahendeid raua sihipäraseks modelleerimiseks, rakendades ergonoomilisi töövõtteid
- 4) sepistab tööks vajalikke sepatööriistu, kasutades selleks sobivaid töövahendeid, vajadusel termtöötlust ja ergonoomilisi töövõtteid
- 5) ühendab teraseid sepakeevituse abil, sepistab terariistu, valides vastavalt otstarbele sobiva materjali, teritusvõttes ning kasutab asjakohast termtöötlust
- 6) valmistab tööprotsessist lähtudes ette töökoha ning materjalid, seab töökorda töövahendid
- 7) valmistab kavandi või tööjooniste alusel erinevaid metallist tooteid, kasutades kuumtöötlemist ja sepistamist nii käsitsi kui suruõhuvasara abil, viimistleb ja järgib säästlikku materjali kasutamist, tööohutusnõudeid ja käsitöömeistri kutse-eeskirja nõudeid

7. **Sepistatud toodete ja teenuste turundus 8 EKAP**

Õpilane

- 1) analüüsib turgu, määratleb sihtgrupi, kujundab sihtgrupi vajadustest lähtudes toote ja/või teenuse, valib sellele sobiva valmistusviisi
- 2) valmistab/loob kavandi põhjal sihtgrupile toote/teenuse, kujundab toote/teenuse hinna ja korraldab müügi
- 3) mõistab sepistatud toote ohutu ja esteetilise pakendamise ja turustamise vajadust, lähtudes käsitöölise kutse-eeskirjast ja sellega kaasnevat tootevastutust

8. **Õpitee ja töö muutuv keskkonnas 5 EKAP**

Õpilane

- 1) kavandab oma õpitee, arvestades isiklikke, sotsiaalseid ja tööalaseid võimalusi ning piiranguid
- 2) mõistab ühiskonna toimimist, töandja ja organisatsiooni väljakutseid, probleeme ning võimalusi
- 3) kavandab omapoolse panuse väärtuste loomisel enda ja teiste jaoks kultuurilises, sotsiaalses ja/või rahalises tähenduses
- 4) mõistab enda vastutust oma tööalase karjääri kujundamisel ning on motiveeritud ennast arendama

9. **Praktika 30 EKAP**

Õpilane

- 1) planeerib enda praktika eesmärgid ja tööülesanded tulenevalt praktikajuhendist
- 2) tutvub praktikakoha töökorraldusega ning läbib sissejuhatava ja tööohutusalase juhendamise
- 3) töötab praktikakohas juhendamisel sepisesemete valmistajana, järgib töötamisel praktikakohas väljakujunenud tööritmi ja kogunud töötaja nõuandeid
- 4) arendab praktikakohas töötades meeskonnaliikmena suhtlemis- ja koostöövalmidust
- 5) töötab ennast ja keskkonda säästvalt, rakendades ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid ning kasutades asjakohaseid isikukaitsevahendeid
- 6) analüüsib iga tööpäeva lõpus oma õnnestumisi ja koostab praktika lõpus aruande, mille esitleb koolis

Spetsialiseerumised (Moodulite nimetus ja maht) puuduvad

Õppekava kontaktisik

ees- ja perenimi	Valeria Milaja
ametikoht	õppedirektor
telefon	664 4680
e-post	oppedirektor@tkak.ee

Märkused

Lisa 1. Kutsestandardis „Sepp, tase 4“ esitatud kompetentsusnõuete ja õppekava põhiõpingute moodulite vastavustabel